

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі шпело по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділя і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Ноперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Рекламаций неопечатані вільні від-порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Польска праса про руску депутацію.

Про руску депутацію у президента міністрів д-ра Кербера і других міністрів заговорила ціла польска праса як найнеприхильніше. Передовсім здогадують ся они, що рускі депутати пп. Барвіньский, Савчак і Романчук сказали щось більше перед міністрами, як подали рускі часописи, а опираючи ся «на wrodzonej nienawisici Polaków do Rusinów — pardon — Rusinów do Polaków», польскі дневники ставлять страшні гороскопи, як мусіла виглядати тота жалоба Русинів у Відні!

Найзавзятійше може звертає ся польска праса против п. Барвіньского, за те, що переконала ся, що він ніколи не брав на себе роді перебігчика, зрадника свого народа, що справді хотів стати на почві рівноправности обох народів, стремлячи до того поволи, але консеквентно та що в даній хвилі відважно і рішучо постояв за руску справу. Неприхильність польскої праси звернула ся рівночасно против нашої часописи і як давнійше часто наводили наш голос в ріжних краєвих справах, так тепер хотять убити мовчанкою.

Річеву і основну відповідь польському дневникарству що-до «поїздки руских послів до Відня», яка появилася в стовпцях нашої часописи під таким заголовком в передпосліднім числі — польска праса не зареєструвала зовсім, а натомість докладно наводить дотичні донесеня «Дѣла» і «Галічаніна». Gazeta narodowa, подавши голоси сих руских дневників, каже про становиско польскої праси: Гадка польскої праси є про неї майже згідною, — що свідчить корисно про витверезіне умів

з під накиненої, уговоної ідеї, с. є постійного давання всіляких, бо і не оправданих уступок, без позискання за те чого-небудь.

Виводи Slow-a polsk-ого є, як звичайно, такі баламутні, що неможливо витягнути з них ясної, одноцільної думки. Одно лише видко, що Slowo хоче злегковажити цілу справу, викпнати депутацію і понизити прирівнанем єї до скарги дітий у професора. Краківска Nowa Reforma пише в сій справі:

»Не маємо права здогадувати ся, що ще потому і як говорено, чого би однак рускі послы не уважали за відповідне оголошувати друком.«

»Цілий згаданий акт (пише Reforma) треба уважати за виборчу агітацію via Відень, агітацію в ґрунті річи цілком у правнену, котра однак супротив методи, з якою єї переведено, будить якесь чувство несмаку. Вже сам спосіб, в який депутація дібрала ся до Кербера, удаючи в передпокою, перед дверми міністерства, покірних петентів, а за дверми змінюючи ся в строгих прокураторів, якось не дуже... мило представляє ся.«

Reforma признає слухність Русинам, о скілько они жалують ся на виборчі надужитя, однак сердить єї се, що Русини «подаючи все те, не могли обійти ся без антипольскої паприки, якою Русини стало заправляють свою політичну справу». Дальше обурює ся згаданий дневник на опозицію Русинів против рентових осель і на їх заміт, що конскрипция переведена в некористь Русинів. Першу справу називає величним заходом для економічної реформи краю, а другу представляє так, немов би то рускі свьященники і дяки переписували цілі села латинників на руске.

Видко, що краківска Reforma не знає, хто у східній Галичині переводить конскрипцию. В посліднім своїм числі Reforma, хотій жалює, що два рази день по дню «мусить» займатися Русинами та їх гірше чим несимпатичними виступами, стає до полеміки з «Дѣлом» і при кінці єї висказує ся ось як: «Що-до зірваних голови рускій гидрі», то «Дѣло» рішучо ошибає ся, ми зовсім не хочемо єї відривати. І як доси рускій нарід прямо своє істноване завдячує нам Полякам, так само на будучність будем боронити прав суспільних і народних руского люду однак перед єго неприятелями, як перед їх мнимими приятелями і опікунами, які своїми нікчемностями лише шкоду єму приносять, а багато з них — як були приміри — в кожній хвилі готові єго продати!» — Ся шумна заповідь опіки дивно виглядає супротив фактів і тону польскої праси послідних часів взагалі, а в особенности краківску Reforma-у треба би спитати, звідки она виводить се право опіки над руским народом з поминенем єго природних і власновольних заступників?

Вкінці Dziennik polski ударивши зразу в пристрасний тон супротив руских депутатів, в посліднім своїм числі задивлює ся на справу троха холоднійше. О скілько — каже згаданий дневник — руске veto зможе вплинути на децизию центрального правительства, покаже ся певно небавом. Тут завважаємо єдино, що є більше чим сумнівою річию, щоби др. Кербер в такій важній і далекосяглій квестії для будучности, розвою і, можна сказати, для істнованя селяньского стану о 7-мільйонім краю, якою є квестия рентових осель, полягав виключно на односторонних інформаціях з деляторских уст та щоби не від-

1)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хроніка з давноминулого).

I.

Одного літнього дня р. 1833, в ту пору, коли жнива аж кипіли, битим київським шляхом до кобзарівської царини підїхав пароківний простий драбинчастий возок, навіть не обшитий лубом; напередку за погонича сиділо босе хлопця літ 16, в одній сорочці; сорочка та як і лице і шия погонича, пало товстим шаром пороху. На задку воза на сні, засланому сировим лантухом, сидів зажурений, закиданий курявом паробіка літ 20; праве око було йому завязане хусткою; на голові у його шапка з чорного тонкого сукна з сивою околицею; з під околиці вили ся на плечі біляві кучері... Се був Максим Одиць.

— От-тобі й на! царина на каблучці, а царинного нема... промовив погонич і спинивши коней, гукнув: дїду Харитоне! а де ти? відчиняй коворота.

Царинний не показував ся.

— Не вжеж він не чує... треба мабуть, самому злазить з воза; почухав за вухом і ще раз гукнув: дїду Харитоне!

— Даремне гукаєш, обїзвав ся Одиць:

знати, що дїда нема, десь пішов на село. Ось я злізу та відчиню.

— Не треба, сидіть, не злазьте, дїд тут десь; он, бачте, на таганках у казанку і каша прїв... Та вже нехай, я відчиню; нате віжки.

Ледви погонич спустился з воза одну ногу, як із солом'яного куреня висунула ся рука, тримаючи карнавку, а далі показала ся, сива аж біла густо-волоса голова широплечого, кремезного дїда. Дзвонячи в карнавку, він промовив:

— На вбогих і неїмущих, на вдів і сиріт. Потім підвівши очи, дїд сказав:

— Ба! се ви паничу! а я не подивив ся, хто їде тай дзвоню. Здорові були; по дорозі поздоровляю. Як ся маєте? як їздилося? чи все гаразд? Вибачте старому, задремав тай задержав вас: зварив, бачте, каші та глянув на сонце, бачу — рано ще обїдати; нехай же, думаю, каша прїв на таганках, а я полежу в курені; ліг тай задремав і не чув, коли ви приїхали. Вибачте. А ти, йолопе, обернув ся дїд до погонича: чого сидиш наче приптий? нема, щоб молодими ногами — скік — з воза, швидче відчинив ворота тай проїхав!... так би понї людськи, а воно — гукає з воза на стару людину... Бач — яке учтивє! тривай, я скажу отцю Корнїю; він тебе, як говіти меш, пережене на росу...

— Та се, дїдусю і хотів вже, почав виводитись засоромлений хлопєць, але дїд перебив його:

— Хотів... да хотів не дав; бодай би тебе в жито головою. Ну, поганій!

Дїд відчинив коворот, але Одиць спинив хлопця і спитав у дїда:

— А що, дїду! на селі у нас усе гаразд?

— Хвалити Всевишняго — нічого лихого нечутно; от тільки учора Патїоту поховали, да у Васинка москалі-цетинники комору обїкрали, усе до часта винесли, але не пожили ся: у Роговому гаю догнали їх, руки їм назад, ноги в колоди да підтюмцем їх в дві шилаги... вже, кажуть, що попобили, заким привели в стан — дак і не приведи Боже! а на другий день повишали їм на плечі їх аж чотири чоловіка усе, що вони покрали тай водили по всьому селу... День випав ся саме базарний, людей і своїх і чужих сила — силєнна; а їх — москаликів тих — ведуть номов ведмедів та гукають: «По кожухи! по плахта! по полотно! по сало! сьміху, сьміху і сорому на цілий свїт. Так їм і треба... Учора в острог одвели; Сибїру не мінуть... Отаке... Ну, прощайте».

Притомлені конєята ледви тюпали; хоча погонич і махав на їх коноп'яною пугою та вони на те не вважали: конєята були худорляві, безсилі, а сонце пекло немилосерно, до того-ж і муха роями обїдала і примушувала конєнат часто спиняти ся, щоб ногами проганяти мух з під черева.

Одиць смутно та пильно дивив ся на обидва боки улиці, немов він зроду вперше ба-

гадав ненависних тенденцій, які перебивають з зовсім фальшивого освітлення істини і цілий сеї перворядної, економічно-суспільної реформи, до якої без сумніву зміряє як-раз ухвалений нашим соймом закон про рентові оселі». Dziennik підсуває далі гадку, що рускі депутати представили президентові міністрів справи рентових осель, неухвалене рускої гімназії в Станиславові і розписане виборів на час жнив як польську інтригу і кінчить свої виводи легковажною заміткою: Но! но! коли ся «польська інтрига» на самім ділі е такою всемогучою, то чи не шкода було чобіт на прогульку рускої депутації до Відня?

1) **Наталь Вахнянин.**

Причинки до історії рускої справи в Галичині в літах 1848—1870.

Від памятного 1848. року, коли побіч-других народів держави австрійської і ми обявили себе народом, котрий хоче користуватися надалою Короною конституцією, і стали домагатися признання нам прав народно-політичних, — від того 1848. року минає уже 23 літ тяжкої борби в обороні тих же прав. До чогож ми доборолі ся? Се питане, котре винен собі всякий поставити, і на котре винен відповісти, заким вступити в ряди тих, котрі на дорозі конституційній або і поза нею виступають в зашиті народу нашого, а котрих загал зве звичайно «політиками».

Поставлене такого питання е річно доконечною; бо при відповіді на него пасує ся зараз і друге питане: які средства уживали ми, борючися за справу нашу руску? а за сим кождий пригляне ся ближше сим средствам, і тоді аж зможе осудити, чи дорога, котрою ішла політика наша, була доброю, відповідною, ведучою до ціли, чи була лишень манівцем, ведучим коли не в пропасть саму, то бодай не до памірної мети.

Ставлю проте се питане зараз з початку і відповідаю: Ми в нашою політикою доборолісь по 23 літах до того, що ниньки так, як в 1848. році, вільно нам опять домагатися признання народови нашому его прав народно-політичних. Чи вірна се відповідь, об тім всякий зможе пересвідчитися, хто безсторонним оком гляне на Русь нашу Галичку з її добробитом матеріальним і духовим. Всюди майже tabula rasa! і ніхто не годен подібати замітнішого сліду, по котрому міг би снізнати і сказати сьміло, що народ наш живе в конституційній державі і ко-

ристує ся свободами конституційними. Глянеш на село, на городи — і селом і городами орудує кождий, тільки не нарід руский; а глянеш на просвічену верству — она сподіє ся з дня на день чогось лучшого, а лучше те: Бог дасть! Де причина того зла? Хто сему виноватий? Може в нашім народі нема сил живнених до життя конституційного? Може він не хоче користувати ся свободою? А може ми, просвічена верства, кажемо лишень, що боремо ся, а тут заложили руки? Ні! І народ хоче поліпшення своєї долі, бере уділ в житю конституційнім, і ми боремо ся за права наші народно-політичні, тільки все зло походить від того, що ми до борби нашої обібрали не дорогу просту, а згаданий манівець.

В розправі моїй буду старав ся доказати висше виречене, і то не на підставі теорематів а на підставі звершених фактів. Розправа моя буде проте хронологічним зіставленем і розбором тих важнійших кроків політичних, які поділяли ми від 1848. року аж до найновіших часів в обороні прав наших політичних, а позаяк кроки сї операли ся виключно о Відень, то задачею мою буде зіставлене і розбір деяких меморіялів від 1850. до 1867. року.

Я сподію ся, що подібний огляд політики нашої буде полученій з певним хісном для нас самих. Поставивши собі ясно перед очи: о що, і кілька разів ми у центрального правительства домагали ся, і увидівши, що се центральне правительство кождого разу казало вертати нам в порожнім мішкоч домів, — ми чей по 23-літнім досвідченю приїдемо до переконання, що нам треба з політикою завернути на иньші стежки.

Я почну від меморіялу, котрий вислала «Рада руска» в жовтня 1850. р. на руки покійника Сп. Литвиновича до Его Величества цїсаря Францішка Йосифа.

В меморіялі сїм сказано:

«Виречене Его Апостольскою Милостю Цїсарем Фердинандом I. рівноуправнене всіх народностей, поставило народи австрійські в нову еру, з котрої можна надїятись найкрасших цїліт для добробиту держави. Деякі народности тішать ся уже добром, впливаючим з сеї найвищої ласки; у них війшла вже в житє засада рівноуправнення народного в дотичних законах провінціоанальних і організації властей. Русини вижидають сего добра в найближій будуччині на підставі найласкавійших приречень Его Милости Цїс. Фердинанда I., котрий найвищим розпорядженем міністеріяльним з 9. мая 1848. року до ч. 1717 «за ціру і вірну прихильність до найвищого дому цїсарского нарід руский хотячи нагородити... розпорядити звелів, *щоби урядники, які мають бути поставлені в місцевостях заселених Русинами, були свідомі язика*

русского, і щоби правительство при обсаджено урядів публичних так державних як і міських Русинів яко таких як найбільше узглядяло».

1871. (Дальше буде).

Виборчий рух.

В Слободі золотій, бережаньского повіта відбуло ся дня 4. с. м. передвиборче віче в хаті господаря Антоноука. Предсідателем віча був господар Павло Чух, секретарем академик Іван Топольницький. Збори відкрив п. Т. Старух бесідою, в котрій пригадавши, що зробив мнущий сойм за час своєї діяльности, ударив сильним словом на важність сегорічних виборів ізза того, що проєкт закона о рентових посеблостях вимагає рішучого протесту від цілого нашого народу. На вступі своєї бесіди пояснив річево зборам цілу організацію автономічну. — Віче, що складало ся з більш 200 учасників, приймало з одушевленем бесіду п. Старуха і постановило всіма силами старати ся, щоби вибори повелись, як слід. Того самого дня поїхав ще п. Старух до иньших сіл.

В Долині відбуло ся дня 2. серпня засідане виділу «Селяньскої Ради в Долині», який оголошує протокол з сего засіданя:

Голова Впр. о. І. Лопатинський, отвіраючи засідане, подав до відомости зібраних членів виділу, що предсідатель комітету виборчого повітового надіслав до виділу «Сел. Ради» протоколи довірочних нарад комітетів виборчих з трех судових округів і протокол списаний на засіданю сїльним всім трех комітетів. З протоколів тих виходить, що кандидатура о. Теодора Богачевского, пароха Лецівки, зістала майже одностайно прийнятою, в виду чого виділови «Сел. Ради» не полишає ся нічо иньшого, як числячися з загальною волею, ту кандидатуру приймити, затвердити і виборцям тутешного повіту поручити.

Виділ «Сел. Ради» робить се тим охотнійше, що судячи з теперішної діяльности о. кандидата, має повну надію, що він яко посол буде достойно і з хісном для справи рускої поступати а діяльність его і на будуче буде під кождим зглядом видатною.

По мысли тої ухвали затверджуючої кандидатуру о. Теодора Богачевского пароха Лецівки, виділ «Селяньскої Ради в Долині» поручає всім виборцям повіту долиньского при тій кандидатурі стояти і тільки того кандидата, яко покликаного волею виборців, безусловно підняти. Кожду иньшу кандидатуру уважати буде виділ «Сел. Ради» за шкідливу для справи рускої, бо причинила би ся она тільки до роздроблення сил і до побіди ненародного кандидата.

Дальше ухвалив виділ оголосити в часопи-

чив білі хатки, чистенькі двори козаці та земні розлогі верби, що скрізь стояли попід загадами захищаючи своєю густою тіною і двори і хати від спеки і від пороху. На улиці, опріч дїтвора, нікого, хіба де біля колодязя рохкали свині, закопаннісь в калюжу.

Село було велике, і хати їм треба було довго. Коли повернули на другу улицю — на Горбачівку, — Одинець аж зітхнув, дивлячися на кривобокі хатки паньских крепаків: трухляві дахи, чорні бовдурі, повибивані инде шибки, ледві обворйовані двори нагалили на молоду душу сум, різко відрізняючися від козацких селитьб.

— Ну тай припікає-ж! озвав ся погонич: мабуть і в пеклі не так пече... Не добрий хтось вигадав їздити під отаку спеку: і на себе і на коней сама каторга; цур їй! вдруге ні за що в сьвітї не поїду під таку спеку.

— А коли треба? промовив Одинець.

— Яке там «треба». Будім иньчого часу нема: сьвяте діло звечера при місяцю, або ранком, доки ще сонце не розповнило ся: тоді славно — холодком і на коней не сутямно; муха спить, сонце не пече, вітрець прохоложує; а то в таку спеку...

— Та годї вже, не далеко, перебив Одинець.

— Бачу, що недалеко, а всеж пече... ньо!..

Небавом возок звернув в лїворуч і виїхав на широкий майдан. На однім розї майдава, на горбку, стояла стародавня деревяна козацька церква з високою дзвоницею, а біля неї житло

пова отця Корнїя Малинки, проти церкви на другому розї будинок ще новенький з шістьома вікнами а посередній рундук, над рундуком велика вивіска «волостное правленіє».

Возок, переїхавши майдан, зараз спинив ся проти високої гратчатої, дахованої брами.

— Слава, Создателю, донпелтали ся, озвав ся погонич.

— Заїзди в двір, пообїдаєм, мовив Одинець.

— Спасибіг, не хочу, дома обїдати му, а от, колиб був березовий квасок, або хоч сировець, дак би вапив ся, пити — аж-аж хочу.

— Дак заход.

Одинець, взявши з воза пакунок і лантух, пішов в двір. Ледві прочинив він фіртку, — з будинку на зустріч йому вийшли мати, пристарковата вже молодиця і сестра Домаха, сьвіжа, бадьора і чепурна білява дівчина на 16 весї свого віку. Привитавшись з неною і з сестрою і відпустивши відвідчика, Одинець — першим ділом — одімкнув свій пакунок і доставав з його кївські гостинці: матерї велику проскуру з печерської Лаври й шапочку Івана милостивого, а сестрі кипарисовий хрещик, перстень від сьвятої Варвари і два разки доброго наміста.

Мати і сестра подяковали. Мати мовила:

— Спасибіг, синку! да гостинці-б нігде не діли ся, а ти досї нічого не сказав про свій недуг; ну, лишень, кажи, як і що? у лікарів був? що вони?

— Вжеж був.

— Щож вони порадили?

Максим журливо похитав головою.

— Одно око, — праве, сказали — на віки пропало, а коло другого треба добре пильнувати, берегти, не трудити його, щоб і воно не почало закисати, а то і йому капуть буде.

Мати сполотїла, руки упали їй на колїна. Минуло кілька хвилин сумної тиши, потім стара зненацька вдарила себе в груди, упала головою на стіл і заголосила:

— На віки пропало! на віки слїпий... і друге небезпечне...

Утерши рукавом слези, стара обняла сина, притисла його до лона і німо ридала. Закілько хвилин син мовив:

— На два роки заборонили книжку і в руки брати, нічого не читати, не писати.

Материні руки якось механічно опустили ся з синовї шиї, наче вони були у неї деревяні, попривязувані до плечей...

— Нехай буде по волї Создателя, коли така наша гірка доля...

Стара тяжко зітхнула і глянувши в другий куток сьвітлиці, де мовчки ридала Домаха, мовила до неї:

— Годї, донечко! слїзьма не поможені.. лаштуй на стіл та обїдаймо: Максим з дороги, певно їсти хоче.

— Та таки не без того, матусю. Виїхавши з Кїєва от-вже третій день, як не коштував горячої страви.

сях слідує заяву: Виділ «Сел. Ради в Долині» висказує руским послам соймовим подяку за сьміле і достойне бороненє справи народної, а заравом заявляє, що з поступованем руских послів в часі послідної сесії соймової вповні солідаризує ся.

Дальше по зрїлій розвазі ухвалив виділ «Сел. Ради» не скликувати віча всіх виборців повіту. Віче такє причиняє ся радше (як досьвід научив) до каламученя справи виборів, як до успішного єї пошраня, тим більше в теперішню пору, де поважніші селяни остають дома, а стигає ся збирання міска, не маюча нічо силного з виборами. Натомість виділ «Сел. Ради» зобовязав членів виділу і поручає всім патріотам устроюванє віч місцевих по селах, а заравом є той гадки, аби по відбутих правиборах запросити всіх виборців поіменно в означений день в кождім судовім окрузі. День той означить ся в порозуміню з о. кандидатом, аби той мав нагоду представитись своїм виборцям.

Аби ту акцію мож точно і належито перевести, конечно є знати імена всіх виборців. В тій цілі виділ «Сел. Ради» відносить ся до всіх патріотів повіту, в першій ряді до Веч. духовенства, і просить: зарав по відбутих ся правиборах подати виділові «Сел. Ради» на руки голови Впр. о. І. Лопатинського в Долині імена всіх вишовших виборців.

З виділу «Селянської Ради в Долині».

І. Лопатинський (в. р.) голова.

З Любачева доносять до «Галічаніна», що в неділю 4. серпня відбув ся там зїзд мужів довіря, який установив виборчий комітет і поставив кандидатуру п. Теодора Підгорецького, господаря в Брусна. Дальші передвиборчі збори відбудуть ся в Чешанові, Оленичах, Любачеві і других місцевостях. Польским контр-кандидатом в сїм повіті є дідич Гюйський.

В Бібрці дня 30. липня дотерішній посол Вит. Невабитовский, повітовий маршалок і тамошний дідич, скликав був передвиборчі збори, на яких заявив, що більше не кандидує і зарекомендував на кандидата в послі з сільської курії гр. Мицельского з Боринич, який тепер перебуває за границею. Сю кандидатуру прийняли якось неохотно навіть самі сторонники пана маршалка, з яких складали ся збори, але ніхто не підносив опозиції, предвиджуючи єї безуспішність. Опісля вибрано комітет, в якого склад увійшло, як ніше один з польских дневників, пять Поляків християнського і двоє Поляків мойсеевого віроісповіданя, з котрих один є податковим інспектором, а другий шинкарем. Відки взяв ся шинкар в маршалківскім комітеті, можна догадувати ся, як кому схоче ся, і вільно позавидувати ся, як кому схоче ся, і вільно позавидувати, що тут панує така идеаль-

— Дак сїдай же швидче до борщу. Журба, сивку, журбою, а їжа їжою.

По обіді Максим зарав пішов в сад. Тут геть за клунею серед велитних дубів була могила Максимового батька, високо насапана і вся покрита квітками. В головах стояв високий дубовий хрест з намальованим апостолом Яковом. Максим, положивши перед могилою три земних поклони, присїв проти хреста на траві під дубом, зітхнув і мовив собі на думці:

— О так то, любий тату! розвіяв вітер наші надії, даремні були наші сподівання, сліпий — і край всьому! От тобі і вивчив ся і вишов на професора; два годи книжки в руки не брать! за два годи забудеш і те, що знав; нудьга, сідня склавши руки, Господи! вони мене в могилу заженуть... два годи без діла, се длаве умірання... щож я робити-му два годи?

Хмара розначливих думок обгорнула Максима: самі обетавини сприяли скорботним думкам: могила, тиша навкруги, велитні дуби німували, коли-не-коли обзивалась тільки журлива мелодія іволги, або тужливе «куку!» зазулі.

— Щож діяти далі? голосно промовив Одинець і знов пірнув в безодню розначливих думок.

(Дальше буде).

на рівність горожанська, — тільки не вільно догадувати ся, що осередком агітації виборчої буде коршма... Ся обетавина, щодо виборчого комітету з сільської курії не належить ані один член з того «люду», яким Поляки опікують ся так ревно, ілюструє достаточо інтенції сих «опікунів».

В Калущині Поляки — на скілько вірити польским дневникам — ставлять кандидатом д-ра Вуршта, лікаря калуского. В Самбірчині кандидує обшарник Фелікс Созанський. В Сяніччині — як доносять польські дневники — висуває спою кандидатуру гр. Ян Потоцкий.

НОВИНИ.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Павталеймона; рим.-кат. Романа. — В суботу: гр.-кат. Прохора, Інокентія; рим. кат. Лаврентія.

— З Рудеччини. Заходами філії «Просвіти» на повіт рудецкий а при співучасті хору академіків відбуде ся четвертий з черги в повті рудецким концерт дня 11. с. м. в сали Каси задаткової в Комарні. Програма: 1. Вахнянина «Наша живань» хор муж.; 2. Лисенка «Гетьмани» сольо баритонове в супроводі фортепяна; 3. Шевченка «Чигирин» деклямація; 4. Колесен «На музиці» хор муж.; 5. Вахнянина «Урра у бій» хор муж. — II. часть; 6) Лисенка «Quodlibet» хор муж.; 7) Отто «На погіднім тихім небі» х-р муж.; 8. Купчинського «Вязька» цитра, дует; 9. Людкевича «Закувала завуленька» хор муж.; 10. Колесен «Вулиця» хор міш. — Ціли місьць: крісло перворядне 2 К., другорядне 1 К. 40 сот., вступ на сали 1 К. а для селян і учеників 30 сот. Чистий дохід призначений на малочу ся за снувати селянську Бурсу в Комарні. Початок о 8. год. вечером.

— Склад сенату львівського університета на 1901/2 шкільний рік є такий: Ректор проф. Людвик Ридигер, проректор проф. Бронислав Кручкевич; декан богословського виділу кс. Ян Фіалек, продекан о. Йосиф Комарницький, делегат кс. Блажей Яшовский; декан правничого виділу проф. Август Баясіц, продекан проф. Тадей Плят, делегат проф. Станислав Старжинський; декан медичного виділу проф. Андрей Обжур, продекан проф. Антін Марс, делегат проф. Імануїл Махек; декан філософичного виділу проф. Людвик Фінкель, продекан проф. Ігнатий Закшевський, делегат проф. Роман Плят.

— Кс. інфулат Гавсман, котрому Васильчишин палицею розбив голову, приходить до здоровя. Васильчишинна поліція передала судови, а сей вислав єго до Кульнаркова під лікарську обсервацію. Після свідочтва лікарів Васильчишин є божевільний і небезпечний для людского життя і здоровя.

— Дві залізничні катастрофи приключили ся вчера на шляхах станиславівської дирекції. Перша катастрофа збула ся на стаці в Яремчу. Саме тоді, коли зі Станиславова відїв на стацію особовий ранішній поїзд, з противної сторони, від Миклуличина, минав зворотницю тягаровий поїзд т. зв. шутрівка. Передні вози шутрівки з машиною віхали на властивий шлях, а 7 послідних вагонів, мабуть в наслідок лихого сповення шин, всунули ся на бічні шини і вивернули ся на бік. На щастє не було жертв в людях, а з вагон в лише один поторощив ся. Особовий поїзд зі Станиславова вже не міг дальше поїхати. В дві годниї по катастрофі зі Станиславова прибули директор залізниць п. Гаєр і ревідент п. Гордзевич. Спроваджені сьосарі направили шлях і перед вечером рух поїздів міг відбувати ся цілком правильно.

Друга катастрофа мала приключити ся під Галичем, але ще нема про ню близших вістий.

— Нову крадіж викрито в залізничних маґазинах в Станиславові. Шкода вивозить кількадесят тисячів корон. Дирекції залізниць веде енергічне слідство.

— Спомини з минулорічних цсарских маневрів в Галичині. Міністерство війни поручило намалювати акварелю, яка представляє хвилю, коли монарх перед зібраним війском відчитує признає для армії. Сю акварелю відбито в тисячах примірників і розіслано всім відділам війська, які брали участь в цсарских маневрах м. р. в Галичині.

— Великої крадені допустили ся невисліджені доси злодії на шкоду пана Михайла Колначкевича, ревідента намісництва. За помічною втриха дібрали ся они до єго помешканя, при ул. Бляхарській, ч. 2., розбили відтак шафку, і забрали в неї 17 срібних ложочок, значених буквами: М. К., кілька ковтків, брошок і нашійників, разом вартости около 1000 К.

— Росийські жида а військова бранка. Як звісно, жида не мають «марсового» духа і неохотно відбувають військовою службу. В Росії буває нераз, що при військової бранці жида підставляють за здорових жидків хирлявих і тим способом викручують ся від військової служби. В ви-

леньській губернії військова власть завела з сироким обовязок, що кождий пописовий жид мусть предложити фотографію і свідочтво тожсамости особи. Те само завелено також в київській губернії.

— Юрий Брандес має одержати катедру професора літератури заходом поступового даньского габінету. Доси Брандес держав ся осторонь дотерішнього даньского правительства за дла єго консервативних поглядів.

— Проти шнурівков. Угорське міністерство просвіти видало обіжниц, в яким заборонює ученицям всіх шклових заведень на Угорщині носити шнурівки. Таку саму заборону видало міністерство просвіти в Росії.

— Пани гуляють! Варшавські часописи доносять, що якийсь польський панок справив одній шансоністці богаті імянина, на що видав около 3.000 рублів. За 650 рублів закушено цвітів, 500 рублів коштовала вечера, а решту взяли золотники за ковтки і перстені, які дістала шансоністка в дарунку.

— Вибух динаміту в Батумі. О страшній катастрофі, яка стала ся минулого тижня в місті Батумі над Чорним морем, наспіли вже близші вісти. Вибух настав в двоє складах мін в війскових маґазинах, але причини вибуху не знати. Насамперед роздав ся два рази страшенний гук; над містом показав ся туман диму, а відтак поспав ся град каміня та поломаного заліза. В одній хвили повалїтали в місті всі шибї у вікнах а каміне летіло до домів крізь дахи, вікна і стїни. Само місце катастрофи було засипане частями людского тіла; шість трупів знайдено так порозриваних та покалічених, що не можна їх було розізнати. Найблишні будинки порозривало, повиривало вікна і підлоги, п зривало дахи і порозбивало стїни. В місті самім покалічило спадаюче каміне також дуже багато людей. Кілько згинуло всіх людей, доси ще не знати. Доси начислено 80 убитих і пораних; в шпяталях лежать десятки з повідриваними руками і ногами. В обтерї є 24 забитих, а між ними капітан Кренке, поручник Єсінов і капельмайстер Гантман; ранених є 20 воєків і капітан артилерії Влінов. На щастє перед вибухом на кількнайцять мінут дві роти артилерії скінчили стрільанє війшли з форту. В п'ятницю відбув ся похорон нещасливих жертв катастрофи при величеснім зїзві народа. На місци катастрофи розкопують румовище і все ще добувають неживих людей.

— Самоходи в російській армії. Росийський міністер війни має намір завести самоходи у війську при перевозженю матеріалів, оружа і мушїції. В Петербургу стане фабрика до виробу самоходів, спроваджуваних доси з Франції. Недавно відбували ся проби з першими війсковими самоходами і винали так удачно, що проєкт невавом відє в житє. З сирм буде стояти в звязи направа гостилиць в цілій Росії, що потягне за собою значні кошти.

Посмертна оповістка.

О. Йосиф Федонович, парох Круця ад Народь, потеллицкого деканата, відзначений крилошанською одежію, упокоїв ся по довголітній дуже тяжкій недужї дня 2. с. м. в 73. році життя а в 43. р. священства В. є. п.!

Семен Капшій, ученик III. класи рускої гімназії в Перемишлі, упокоїв ся по довгій і тяжкій недужї в домі родичів у Волосівці дня 2. с. м. в 14. році життя. — В. є. п.!

Телеґрами.

Будисвичі, 8. серпня. Тутешні «Ческі Лісти» доносять, що становиско міністра Резека є поважно загроженє по причині ріжниць, які істнують межі правительством а Молодочехами. Ся часопись догадує ся, що Резек невавом уступить.

Софія, 8. серпня. Росийська ескадра прибула нині до Варни. Привитали єї президент міністрів Каравелів, міністер війни Папріков і міністер внутрішних справ Сарафов. Росийський адмірал Гільдебранд відвідав опісля президента міністрів та інших болгарских достойників.

Кольонія, 8. серпня. Цсарєва Фридрихова заявила перед смертю, аби єї не роблено величавих похоронів. Тому цсар Вільгельм видав приказ, що в похоронах возьме участь лише близна родина помершої.

Берлин, 8. серпня. Генерал Лессель доносить з Тіентсіну, що німецькі війська опустили вже Пекін, а лише один баталіон війська остав для оборони німецького посольства.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Програма від 1. до 31. серпня 1901.
При співучасті військової музики 80. н. п.
В огороді електрично освітленим.

1) **Gertrelia**, хроматична тансерка гімнастична в Гипподрому в Лондоні. 2) **Mas-Andreas**, найславніший і найкомічніший дуєтисти з Парижа. 3) **Liane Grossé**, калейдоскопова тансерка фантастична з новостію: спалене вдови Раджи на костирі. 4) **Alexander de Tulé**, незрівняний музикальний віртуоз. 5) **Сестри Pronay**, ексцентричні дуєтистки. 6) **Орхестра**. 7) **O. Francordi**, пародистка театру „Varieté“ звана „живим фонографом“. 8) **Mlle Rollero**, дамский Fregoli. 9) **Американський біоскоп**: нові сензаційні „найзнаменитіші живі фотографії“. 10) **Arvida Svensson**, шведська співачка лірична.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці **High-Life** представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософського відділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Салія VIII) межі 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософського відділу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат і
**Картини: Верещагіна, Шевченко в до-
вині і Сластьона, Шевченкова
могила.**

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Сезон від 1. червня до кінця вересня

В Микуличині

над трема Прутами
отворив заряд

„Народної Гостинниці“

зі Львова

готель і реставрацію

в віллі о. Галайчука.

Заряд приймає купелевих гостей на цілий сезон на мешканє, також з цілим удержанєм. Сезонові домівки в готелі під власним зарядом по 2-3 покої по дуже умірених цінах. Можна винайма-ти і на місяці. Кухня і пивниця у власнім заряді, окрема читальня для гостей, купелі в Прутї о 200 кроків від готелю, прогульки нетомлячі задля догідного положення місцевости, а залізнична станція о 150 кроків від готелю.

Зголошення приймає п. Микола Заячківський в Микуличині.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одинокє руске товариство асекураційне, обезпечє будинки і веї пред-
метв движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручил Прєсєвєщ. Ординарияти Всєч. Духовєнству
і віриям всїх трєх Епархїй

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор 11 сот	
Резерва премї	171.942	„	разом
Резерва спеціальна	6.000	„	520.406 кор 65 сот
Фонд емеритальний	30.924	„ 54	„

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі
зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премї.

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900 відшкодованє 2.120.834 кор шкід-
ліквідують ся безпроволочно в присутності Дєлегата і 2 членів.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних Банк краєвий і Каса
ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Терєбовлї, Залі-
ццях, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЄ треба обезпечитись тїлькє через „Дністер“ в Товариствє взаїмн обезпеч.
в Краковї; в таких обезпечєнь через „Дністер“ иде часть провізїї на рускі публічні
добродїїні ціли; полїси і квїти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо сєлян господарів в окрєстностях,
де ще нема блїзькє агенцій „Дністра“. Агенти заробилє ажє 274.964 кор провізїї.

Зголошенє о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Сєляне! убігайте ся тїлькє о агенції „Дністра“.

Вїд огню обезпечайте ся тїлькє в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тїлькє через „Дністер“.

Вєїлякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папєрі

виплачує без потрученя

провїзїї або коштів

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотєчного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годинї				відходять о годинї			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор		
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусєтина		6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. ак		6:43	» » дв. Підзамче		
	7:45	в Янова		6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	7:40	в Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	на дв. головний		9:00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер)		
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		9:15	до Янова		
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусєтина дв. Підз.		
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина		9:42	» » дв. гол.		
	11:45	з Рашова, Любачова, Самбора		10:20	до Сокаля, Белєця, Рави рускої і Любачова		
	11:55	зі Станиславова (Керєсєме, Потутор)		2:40	10:25	до Чернівців	
	12:55	в Янова		1:25	до Янова від 1. мая до 15. верєсєя в не- дїлі і свєята		
	1:10	зі Сколього, Калуша, Хирова з Лавочно- го від 1. черв. до 15. вер.		2:15	до Брухович від 16. мая до 16. верєсєя в недїлі і свєята		
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і свє.)		3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.		
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия		3:15	до Янова шодєнно від 16. мая до 30. вер.		
2:20	5:11	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.		3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.		
2:35	5:35	» » на дв. голов.		3:30	до Рашєва, Хирова, Любачова		
	5:50	з Кракова					
1:45	5:40	з Чернівців, Іцкан					
	6:00	з Сокаля, Белєця і Любачова					
НІЧ							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і свє.)		12:45	6:10	до Станиславова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. верєсєя шод.			6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. шодєнно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цєвт. 1902 шодєнно	
	9:20	в Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і свє.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	9:40	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:10	до Тернополя, Бродів дворєць головний	
3:40	9:50	з Чернівців, Букарєшту, Хирова, Калуша			7:32	дворєць Підзамче	
2:31	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
12:15	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і свє.)	
	10:02	» » на дв. голов.			9:30	до Янова від 1. мая до 15. верєсєя	
	3:12	з Підволочєськ Копичинєць на дв. Підзамче		2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	3:35	» » на дворєць головний			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
					11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
					11:32	» » дв. Підз.	
					4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод	

ЗАМІТКА: Пєра нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейскїй рївнєть ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європей-
ского — 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білєти Ізди: Звичайні білєти агенція часописий
Ст. І. Соєоловского в пасажи Гавєсєана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всєкі вїднїші,
тарифи, ілюстровані провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційне ц. к. залїзниць державних (ул.
Красєцких ч. 5. в подвїрю, сходи ІІ, двєрї ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свєята 9—12).